

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianaee, 1661

De Filiis Presbyterorum ordinandis, vel non. Titulus XVII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62953)

Innocentius III. a
Paternalis b (& infra) Præterea nos consulete
 voluisti, an permitti debeat ministrare, qui sine
 impositione manuum fuerit ad ordinem Subdia-
 conatus assumptus. Et si confirmationis sacramentum
 in eo debeat iterari, qui per errorem fuit non christi-
 ane, sed oleo delinitus. Ad quod breviter diximus re-
 spondendum, quod in talibus non est aliquid iteran-
 dum, sed caute supplendum, quod incaute fuerat præ-
 terminatum.

CAP. II

Prohibet sepultos à schismaticis excommunicari, vestimenta cum qui-
 bus celebrantur, iterum benedici: & altaria, in quibus celebrantur,
 iterum consecrari.

Honorius III. Archiepiscopi London. e & eius suc-
 cessori.

A nobis humiliter quaesivisti, quid fieri debeat de
 mortuorum corporibus, qui tempore schismatici &
 reprobi VValdemarii à schismaticis sunt & sepulti: &
 de indumentis sacerdotibus, cum quibus, nec non de
 altariis, in quibus degradati Presbyteri celebrantur.
 Nos autem inquisitioni vestre breviter respond. quod
 non credimus ob hoc duntaxat sepultos huiusmodi ex-
 humandos, aut debere indumenta talia iterum benedici,
 vel reconsecrari altaria supradicta.

CAP. III

Si in ordinatione Presbyteri, vel Diaconi manus impositio fuerit
 prætermissa, status temporibus supplebitur.

Greg. IX. Archiepiscopi London. e

Presbyter & Diaconus cum ordinantur, manus imposi-
 tionem tactu corporali (sicut ab Apostolis intro-
 ducit) recipiunt: quod si omisitum fuerit, non est aliqua-
 tenus iterandum, sed statim tempore ad huiusmodi or-
 dines conferendos caute supplendum, quod per errorem
 casu prætermisum f. Suspendio & autem manuum de-
 bet fieri, cum oratio super caput effunditur ordinandi.

DE FILIIS PRESBYTERORVM
 ordinandis, c. non. b
 TITVLVS XVII.

CAP. I

Illegitimus non ordinetur, nisi ut religiosus fiat: nec tunc pres-
 byter, sed et ad prælaturam non habitatur.

Ex concilio Pictaviensi.

Vt filii Presbyterorum, & ceteri ex fornicatio-
 nis nati, ad sacros & ordines non promovian-
 tur. Nisi autem monachi fiant, vel in congregatio-
 ne canonice regulariter viventes: i. prælaciones verò
 nullatenus habeant. Sed neque seculi: nisi à Dominis
 suis libertati donentur.

CAP. II

Illegitimus filius sacerdotis, qui hoc tacite per scripturam Apo-
 stolicam paternam ecclesiam impetravit, remouetur ab illa.

Alexander III. Linc. electus.

Ad præsentiam nostram accedens R. Presbyter, taci-
 to, quod esset filius sacerdotis, impetravit à nobis
 ut in ecclesia, in qua pater eius ministravit, existeret ca-
 pellanus. Ideoque mandamus, quatenus, si tibi consti-

a Heliosi Episcopo. b Require ex c. pastoralis, inf. de off. & pot. iud. del. cap. i. eod. tit. in 3. compil. c Archiepiscopi, Lugdunen. etc. d In Cod. Bar. adduntur hæc 2. verba, utrum de-
 beant exhumari. e al. Lugdon. f Vide leg. qui testamento. ff. de excu. iur. g al. impositio. al. interpositio. h In uno ma-
 nifest. de filii Presby. non ordinandi, nec in paternis ecclesiis to-
 lerandi. In alio tit: De filiis Presbyterorum & aliis illegitimis na-
 ti ordinandi, vel non. i Cap. i. eod. tit. in 3. comp. k gradu. l vrvam.

terit, quod memoratus R. sit in sacerdotio promotus,
 quod a pater in eadem ecclesia ministravit: nisi in
 instantibus prædictis literis nobis ipsam certum
 eadem.

CAP. III

Nep potest filius sacerdotis ecclesie pariter presby. h. d.
 cum sequent.

Idem.

Presbentium & auctoritate iubeamus, ut illorum
 tum in ecclesiis paternis ministrare, vel in quibus
 bet occasione obtinere nullatenus patiaris. Sed in
 ecclesiis, in quibus patres eorum ministraverunt, non
 ita deas penitus amovere.

CAP. IV

Idem dicit.

Conquerente e nobis M. clericus: i. & ipsi] h.
 r. mandamus, quatenus, si publicum est, & non
 patrem R. clerici habuisse in prædicta ecclesia
 tum, filium eius ibidem ministrare, aut eundem
 personatum habere nullatenus patiaris: & si in
 tutus est tibi, eum inde non differas amovere.

[i. Aurius nostrum monuit, quod cum R. Presbyterus
 B. Maria de uniz, tanquam persona dicitur habuisse, & post
 rem e iusticia idem M. Richard. possideret & dicitur fuisse
 præsentatus, R. filius eius Presbyter in sacerdotio quem
 tione ipse clericus in suo est impetore ad sacerdotium
 dem omnibus modis asserat. Rogamus igitur vestram
 canonica ob vras sanctiones, ut filii sacerdotum deo
 cedere in ecclesiam, nos ad emendationem istam
 volentes & diligenter intendere.]

CAP. V

Episcopus, qui scienter conuulsi filio sacerdotis pariter
 am. exinde eum remouere non potest.

Idem (London) Episcopo d.

Veniens e ad præsentiam nostram R. clericus
 proposuit, quod cum illum ad capellam
 quam ei concessisti, in Presbyterum ordinasti, ipse
 ministravit. Ideoque frat. i. mandamus, quatenus
 binnotuerit quando eam tibi dedisti, quod pater
 Presbyter in dicta ecclesia ministrasset, ipsum
 & in pace dimittas, amorallo, si quem ministrasse
 sitan in eadem. Verum si hoc ignoras, fecisti, si
 ad ecclesiam ipsam eum in Presbyterum ordinasti,
 sibi restituas, donec in alia ecclesia ibi pro eadem
 honestè valeat sustentari.

CAP. VI

Gratiam continet, & h. d. Ex quo filius sacerdotis
 non debet carere beneficiis. Ioan. And.

Idem Oxoniens. Episcopo g.

Proposuit h nobis R. lator presentium, quod
 ad ecclesiam de Saleb, à Domino suo
 senatus, tu curam animarum noluisti illi
 re, pro eo quod esset filius sacerdotis. Causam
 indignum est, ut ipse postquam est in Subdiaconatu
 dinatus, omnino debeat ecclesiastici beneficii
 Presbyterum cum assensu ejusdem clerici amoveri
 deas, qui ecclesia seruiat supradicta, ut quod

a Concil. Trident. sess. 21. in decret. de reform. cap. 1. in
 sancit. b Post Concil. Lateranen. sub Alex. 3. p. 19. in 3. compil.
 cap. 3. eod. tit. in 1. compil. c Concil. Trident. sess. 21. in 3. compil.
 c Post Conc. Lateranen. sub Alex. III. p. 19. cap. 1. in 3. compil.
 tit. in 1. compil. con. Tit. 3. c. 10. d Lugdunen. e Post
 Lateran. sub Alex. III. p. 19. c. 1. & cap. 1. eod. tit. in 3. compil.
 f Vide leg. 3. ff. de iur. & iur. leg. & l. si veritas, ff. de iur. &
 g Idem R. Exoniens. Episc. h Post conc. Later. sub Alex. III.
 p. 19. c. 6. & cap. 7. eod. tit. in 3. compil.

Idem.
Iterum: [a & infra] Intelleximus a: quod H. in sacerdotio genitus, de matre legitima natus & conceptus, adfuerit a pueritia ministrare Domino in officio clericali. Verum licet a filiis paterna incontinentia modis omnibus propellenda nascatur: si tamen alius dignus inventus fuerit, permittimus ipsum ordinari in clericum, & ad ecclesiasticum beneficium (unde commode sustentari valeat) promoveri.
 [i Dilectum vestra accepimus, nomen lateris presertim & ipsi originem continetur.]

CAP. XV.
Utile in ecclesia paterna prebendari non debet.
 Innocentius III.

Cum decorem domus Dei: & infra. Filiis canonicorum prebendas in eisdem ecclesiis conferri non finatis, quarum b sunt canonici patres eorum. Cum indecorum sit, ut in altaris officio illegitimus filius impudico patri ministrat e; in quo unigenitus Dei filius a terro patri pro salute humani generis victimatur.

CAP. XVI.
Si illegitimus, maxime filius spurcius instituat in ecclesia, in qua institutus est pater, institutio non valet, & influens a suis beneficiis suspendatur.

Idem in concilio generali d.
Ad abolendam e pessimam (quæ in pluribus inolevit ecclesiis) corruptelam: Firmiter inhihemus, ne canonicorum filii, maxime spurii, canonici fiant in secularibus ecclesiis, in quibus instituti sunt patres eorum. Et si fuerit contra præsumptum, decernimus non valere. Qui vero tales (ut dictum est) canonicare præsumpserint, a suis beneficiis suspendantur.

CAP. XVII.
Alius, quam Papa non dispensat, ut filius in ecclesia paterna immediate succedat.
 Honorius tertius g.

Dilectus filius G. prepositus sanctæ M. transmissa nobis petitione monstravit, quod cum Vergilius Presbyter quandam ecclesiam, curam animarum habentem, quam nullo medio habuisset a patre eius, obtineat, ipsum monuit, ut resignaret eandem: sed idem adferens quod H. Remen. b Archiepiscopus tunc Apost. sed. leg. dispensavit cum eo, id efficere contradidit.

Quocirca mandamus, quatenus non obstante dispensatione aliqua, quæ a sede Apostolica non manaverit, quod canonicum fuerit (appellatione postposita) statuat.

CAP. XVIII.
Illegitimus absque dispensatione Papa ad dignitatem, vel personam, vel beneficium curatum, promovetur non potest.
 Gregorius IX. Inno. Archiepiscopo i.

Nimis in tua provincia ecclesia deformatur & honestas, ex eo, quod filii sacerdotum & alii non legitime nati, ad dignitates & personatus l. & alia beneficia curam animarum habentia, sine dispensatione sed. Apost. promoventur. Quocirca mandamus, quatenus prædictis personis a personatibus, & dignitatibus, & huiusmodi beneficiis proflus amotis, ea personis idoneis conferri facias per illos, ad quos collationem ipsorum de jure noveris pertinere. Et ne id de cætero præsumatur, districtius inhihemus.

a Cap. 3. eod. tit. in 2. compil. b alii quorum. c vide no. per B. in l. generaliter. d. cum autem. C. de instit. & subst. sub eod. fac. d. cap. 31. e. Concordat. concilium Trident. sess. 23. de reform. & habetur, cap. 1. eod. tit. in 4. compil. f. alii. sed. g. Decano Morienf. & in aliquo vestro legitur, Innocent. III. h. In multo antiquo legitur. G. Rheimsf. i. Alias Archiepisc. & al. diffinatur. l. Vide ff. de ab. & cita. leg. l. pe. & l. si litem. ff. de don.

DE SERVIS NON ORDINANDIS, & eorum manumissione.

TITVLVS XVIII.
CAP. I.

Servus ante plenam manumissionem ordinari non debet.
 Ex concilio Tolosano.

Instruendi a: & infra. Forte dicitur illegitus: Cuius fieri non permittitur, nisi ante clericali unitatis dignitate potiar. Re vera verum dicitur. Er ideo quod infirmari b vel vinuperari potest, pueri veri debet.

Non solum autem qui ad clericatum ordinari non debent in ecclesia manumittendi sunt: verum etiam hi qui postea remediis animæ suæ emancipari vult, quia si seruitutem in se servaverint.
 [Sunt præterea Latetæ sicuti quia nullatenus alio loco manumittere possunt proprios servos, quos Dominus velis emancipare, nisi in sacra ecclesia ordine præsentent. Quos enim clerici extra ecclesiam libertatem aliquid possunt, nisi in mundana extraneis sunt, & quibus interdicitur, ne ad sacra officium procedant, quomodo a seculari iudice a ppe seruitutem solvantur? Sed.]

CAP. II.
Servus sine licentia Domini ordinari non potest, & si resistatur.

Ex eodem a.
De servorum ordinatione: [i & infra] Summus ut nullus Episcoporum demerps ad sacra officios promovere præsumat, nisi prius a Domino legitime fuerint consecuti. Et si quilibet servus imperdonabilem suam, qualibet calliditate aut fraude ad clericatum pervenerit ecclesiasticos, decretum est de depositione eius Dominus eum recipiat.

[i Quia passim ad gradus ecclesiasticos indigne promovetur, placuit omnibus cum sacri canonici consulantur.]

CAP. III.
Servus ab ecclesia manumissus ordinari potest, & si quis inquit post suum obtinuit, erit ecclesia manumissionis, quæ a eius, vel contra eam resistitur, libertas & ordinarum perit.

Ex eodem d.
De famulis ecclesie constituitur Presbyteros, diaconos per parochias liceat, ita tamen ut ad numerum statum recipient libertatis. Quicquid talibus extiterit debitum, aut quolibet modo collatum, eis in personas extraneas transmittere non liceat, omnia ad jus ecclesie, a qua manumissi sunt, quod obtinuit debeant pertinere.

Quibus (sicut cæteris ecclesie libertis) accusandi, testificandi adversus ecclesiam aditus præcludatur, quod si aspiraverint, non solum libertas beneficii amittant, sed etiam honoris gradus, quem non dignitatem, sed necessitate temporis promoverentur.

CAP. IV.
Dominus in servo, quem manumittit, potest fructus que retinere.

Ex concilio apud Alichæ a.

a Al. instruendi. b alii. infirmari. c Barbad. de decr. cap. 31. lvo pari. d. cap. 31. G. de off. 3. cap. 3. lvo pari. tit. de serv. non ordin. cap. 3. & post concil. Lateran. sess. 23. cap. 31. cap. 38. & c. eod. tit. in 2. compil. ubi interpretatur de variam inscriptionem arventis: non alio al. servitus. Matronæ, al. Tolosana. d. Adde postea a. l. 1. c. 1. d. l. v. vern. alii. Albaum. alii. Albaum. al. Archiep. f. in 2. cap. 30. de decr. ex conc. apud Alichæ habetur cap. 31. lvo pari. radus interposse dicitur.